

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์
2. ขอบเขตของการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะ และแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ
  - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2562 ทั้งหมด 118 โรงเรียน จำนวน 1,543 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จากประชากรจำนวน 1,543 คน คิดเป็นกลุ่มตัวอย่าง 308 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่าง

ของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 77 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 150 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 81 คน ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่

2.1.1 ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

2.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม มีลักษณะเฉพาะและจำนวนไม่มาก โดยผู้วิจัยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive) จากทั้ง 2 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 10 ท่าน โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มที่เลือก ดังนี้

2.2.1 กลุ่มผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 2 ท่าน

2.2.2 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 8 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือทั้ง 2 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพและประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 35 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการกำหนดกรอบการสัมภาษณ์จากคำนิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์จำนวน 5 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การรวบรวมแบบสอบถาม

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากทางมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เสนอถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิจัยเชิงปริมาณ

1.2 ผู้วิจัยส่งสำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้โรงเรียนส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และให้นำส่งคืนผู้วิจัยในวัน เวลา และสถานที่ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

2. การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การรวบรวมแบบสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากทางมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 และสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 2 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน

2.2 ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 2 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ล่วงหน้า 3 วัน ก่อนวันที่นัดสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ขั้นตอนเตรียมการก่อนสัมภาษณ์

- 1) เตรียมแบบสัมภาษณ์ให้พร้อม โดยกำหนดกรอบการสัมภาษณ์ ตามนิยามศัพท์เฉพาะ ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอข้อเสนอแนะ
- 2) เตรียมอุปกรณ์ในการบันทึกการสัมภาษณ์ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และเครื่องมือในการบันทึกเสียง

2.2.2 ขั้นตอนการสัมภาษณ์

- 1) ผู้วิจัยแนะนำตนเอง และบอกจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์
- 2) ผู้วิจัยสัมภาษณ์โดยการถามคำถามตามข้อคำถาม ในแบบสัมภาษณ์ที่เตรียมมา
- 3) ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกการสัมภาษณ์โดยการบันทึกเสียง
- 4) ดำเนินการสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณและอำลา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และประสบการณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 103) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีเห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 ท่าน
2. นำผลการสัมภาษณ์มาจัดแยกข้อมูลที่ละด้าน โดยให้แต่ละด้านมีข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและแนวทางปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 ท่าน หลังจากนั้นนำความคิดเห็นและแนวทางปฏิบัติมาสรุปในภาพรวมให้ครบทั้ง 10 ท่าน

3. นำข้อสรุปในข้อ 2 มาวิเคราะห์และสรุปร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง โดยการจัดกลุ่มความคิดเห็น และแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกันมาไว้ในประเด็นเดียวกัน

4. จัดทำข้อเสนอแนะ และแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

1.1 จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.40 ครูผู้สอน จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 89.60 รวมทั้งสิ้น 308 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีประสบการณ์ทำงาน 1 - 10 ปี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 45.15 มีประสบการณ์ทำงาน 11 - 20 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 25.65 และมีประสบการณ์ทำงาน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 29.20

1.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ด้านชักนำ จูงใจ โน้มน้าวใจ ด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์ทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ด้านชักนำ จูงใจ โน้มน้าวใจ และด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ ส่วนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะ และแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

3.1 ด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมีแนวทางส่งเสริมสนับสนุน ดังนี้

3.1.1 ผู้บริหารต้องมีกลยุทธ์ในการผูกใจผู้ปฏิบัติงาน

3.1.2 ใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพขององค์กร โดยการวิเคราะห์

SWOT

3.1.3 ใช้กระบวนการทำงานแบบ PDCA

3.1.4 ใช้เทคนิค วิธีการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนางาน

3.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมีแนวทางส่งเสริมสนับสนุน ดังนี้

3.2.1 นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ

3.2.2 สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่ออำนวยความสะดวก

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2.3 ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการช่วงสถานการณ์ปกติและสถานการณ์

ไม่ปกติ

3.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมีแนวทางส่งเสริมสนับสนุน ดังนี้

3.3.1 เน้นความยุติธรรม ความเสมอภาค ให้เกียรติกัน

3.3.2 ใช้กระบวนการการทำงานเป็นทีม

3.3.3 กล้าคิด กล้าตัดสินใจ บนพื้นฐานของการมีเหตุผล

3.3.4 มีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกัน

3.4 ด้านชักนำ จูงใจ โน้มน้ำใจ มีผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมีแนวทางส่งเสริมสนับสนุน ดังนี้

3.4.1 บริหารงานแบบกัลยาณมิตร

3.4.2 วางคนให้เหมาะสมกับงาน

3.4.3 มีกระบวนการทำงานเป็นลำดับขั้นตอน

3.4.4 มีวิธีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรที่ทำงาน

สำเร็จและไม่สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

3.5 ด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมีแนวทางส่งเสริมสนับสนุน ดังนี้

3.5.1 มีความยุติธรรมในการบริหารงาน

3.5.2 เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงาน

3.5.3 สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

3.5.5 ส่งเสริมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ราชด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน เพื่อให้ทุกคนทำงานร่วมกัน ได้อย่างมีความสุข มีการนำหลักการการบริหารงานเชิงกลยุทธ์มาใช้ ในการวางแผนการทำงานของสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ มีวิธีการชักนำ จูงใจ หรือโน้มน้าวใจ ให้ผู้ร่วมงานมีแรงบันดาลใจ มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้ทุกคนเห็นความสำคัญของการทำงานเป็นทีม และตระหนักถึงความจำเป็น ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อให้สามารถจัดเก็บข้อมูล อย่างเป็นระบบ สะดวกต่อการนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การติดต่อสื่อสารกันเป็นไปอย่าง สะดวกและรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทริมเบิล และมิลเลอร์ (Trimble and Miller, 1996 : 40) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักเรียน ครู และผู้บริหาร โรงเรียนในระดับ มัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การสร้างประสิทธิภาพของการทำงานเป็นทีมและการเพิ่มพูนและ ประสิทธิภาพของการทำงานเป็นทีมจะส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงาน ความคิดสร้างสรรค์ และสนับสนุนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมส่งเสริมการติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ระหว่างนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ความร่วมมือระหว่าง สมาชิกในทีมและผู้นำที่มีประสิทธิภาพทั้ง 3 อย่าง จะช่วยให้เกิดศักยภาพที่สูงสุดของการทำงาน เป็นทีม สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญวิทย์ ศรีจันทร์ (2558 : 144 - 147) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ รูปแบบและกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของกรรมการองค์กรนิสิตนักศึกษา พบว่า คุณลักษณะของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 จะประกอบไปด้วย 7 คุณลักษณะ คือ 1) มีคุณธรรม จริยธรรม ผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

การประกอบอาชีพ 2) สร้างแรงจูงใจ ผู้นำในศตวรรษที่ 21 จะมีการแสดงลักษณะเด่นด้านแรงจูงใจ คือ มีความเข้าใจผู้อื่นและมีพลังกระตุ้น ให้เกิดพฤติกรรมที่ตอบสนองความต้องการด้านการยอมรับ การยกย่อง และความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต 3) มีวิสัยทัศน์ ผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต้องเปี่ยมด้วยวิสัยทัศน์ สามารถให้ข้อมูลแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาถึงแนวโน้มการปฏิบัติงานในอนาคตของหน่วยงานได้ 4) ผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต้องกล้าตัดสินใจ กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำอย่างมีเหตุผล และรู้เท่าทัน มีความตั้งใจและความพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคของการปฏิบัติงาน กล้าตัดสินใจ ในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานได้ 5) มีทักษะการสื่อสาร ผู้นำในศตวรรษที่ 21 จะต้องเป็นผู้ที่สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ 6) ผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาวิธีการที่จะทำให้ดี เติบโตขึ้นเพื่อให้ประสบความสำเร็จและบรรลุจุดมุ่งหมาย 7) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทีมงาน ผู้นำในศตวรรษที่ 21 จะต้องให้ความสำคัญและเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญา คำนิล และคณะ (2558 : 244 - 245) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารคณะศิลปศึกษาและห้องเรียนเครือข่ายสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารคณะศิลปศึกษาและห้องเรียนเครือข่ายมีคุณลักษณะภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรสา มาสิงห์ (2562 : 112) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา สรุปว่า ผลการศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มงานวิชามีความเห็น สอดคล้องกันว่า ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการวางแผน ทักษะการสร้างทีมงาน และ ทักษะการแก้ปัญหา ส่วนทักษะที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากมี 2 ทักษะ คือ ทักษะการสื่อสาร และทักษะ การจูงใจ

2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญวิทย์ ศรีจันทร์ (2558 : 140) ได้ทำการวิจัย เกี่ยวกับรูปแบบและกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของกรรมการองค์กรนิสิต นักศึกษา สรุปผลการวิจัยว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของกรรมการองค์กรนิสิตนักศึกษา ถึงสภาพปัจจุบันตามประเภทสถาบันอุดมศึกษา 3 ประเภท ผลการทดสอบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ F พบว่า สภาพปัจจุบันด้านภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ด้านมีคุณธรรมจริยธรรม

ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านมีวิสัยทัศน์ ด้านกล้าตัดสินใจ กล้าคิด พุด ทำ ด้านมีทักษะในการสื่อสาร ด้านทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย และด้านสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทีมงาน ของกรมการองค์การนักศึกษาทั้ง 3 ประเภทสถาบันอุดมศึกษา มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวัฒน์ จุลสุวรรณ และคณะ (2563 : 190) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษา ภาวะผู้การเปลี่ยนแปลงตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ภาวะผู้การเปลี่ยนแปลงตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระแก้ว เขต 2 มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านมนุษยสัมพันธ์ เน้นความยุติธรรม ความเสมอภาค ให้เกียรติกัน ใช้กระบวนการทำงานเป็นทีม กล้าคิด กล้าตัดสินใจ บนพื้นฐานของการมีเหตุผล มีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกัน 2) ด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารต้องมีกลยุทธ์ในการผูกใจผู้ปฏิบัติงาน ใช้การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมและศักยภาพขององค์กรโดยการวิเคราะห์ SWOT ใช้กระบวนการทำงานแบบ PDCA ใช้เทคนิค วิธีการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนางาน 3) ด้านชักนำ จูงใจ โน้มน้าวใจ บริหารงานแบบกัลยาณมิตร วางคนให้เหมาะสมกับงาน มีกระบวนการทำงานเป็นลำดับขั้นตอน มีวิธีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรที่ทำงานสำเร็จและไม่สำเร็จ ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 4) ด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความยุติธรรมในการ บริหารงาน เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงาน สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ส่งเสริมการสร้างชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 5) ด้านเทคโนโลยีส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ บริหารงานด้านต่าง ๆ สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการช่วงสถานการณ์ปกติ และสถานการณ์ไม่ปกติ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ สุขบำรุงศิลป์ (2553 : 111 - 122) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวิศวกรรมแหลมฉบังจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จของงาน การได้รับความยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าความรับผิดชอบ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ นโยบายและการบริหารงาน วิธีการปกครองบังคับบัญชาความสัมพันธ์กับ ผู้ร่วมงาน เงินเดือน สภาพการทำงาน มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวิศวกรรม แหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี แนวทางการพัฒนา ผู้บริหารควรยกย่องชมเชยครูเมื่อปฏิบัติงานได้สำเร็จ รับฟังความคิดเห็นของครู ให้ครูมีอำนาจในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย กฎระเบียบของโรงเรียน และผู้บริหารควรวางตัวเป็นกันเอง ส่งเสริมให้ครูทำ กิจกรรมนันทนาการ

ร่วมกัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน มีขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน โรงเรียนควรสนับสนุนทุนในการศึกษาต่อ และพิจารณาค่าตอบแทนให้กับครูที่มีปริมาณงานมาก และประสบการณ์มากให้เหมาะสม เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และโรงเรียนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของเลทวูด และคณะ (Leithwood and et al. 1994 : 98) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและความผูกพันต่อการเปลี่ยนแปลงของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาในออนตาริโอ ประเทศแคนาดา พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสัมพันธ์กับความผูกพันต่อการเปลี่ยนแปลงของครู พฤติกรรมของผู้บริหาร อิทธิพลต่อครู มีผลกระทบต่อปรับปรุงคุณภาพของนักเรียนด้วย หากครูมีความผูกพัน มีความพึงพอใจ การปฏิบัติงานก็จะไม่ส่งผลกระทบต่อนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของแคทเซนบาช (Katzenbach. 1997 : 54) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารระดับสูง พบว่า ทีมงานที่มีประสิทธิภาพซึ่งวัดจากความสามารถที่จะบรรลุมาตรฐานที่ตั้งไว้ได้มีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม คือ ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นและมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันอย่างชัดเจน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวรรษ เทียมสุวรรณ และคณะ (2562 : 226 - 227) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ได้สรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ด้านการนำทีม ไว้ว่า ทีมงานเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยสร้างพลังร่วม เพื่อให้เกิดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานต่าง ๆ ขององค์กรบรรลุตามเป้าหมาย การเสริมสร้างและผลักดันให้บุคลากรภายในองค์กรรู้จักวิธีการทำงานร่วมกันเป็นทีม และค้นหาเทคนิคเพื่อการพัฒนา และปรับปรุงทีมงานให้มีศักยภาพที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ด้านการนำทีมที่สำคัญ คือ การสร้างขวัญและกำลังใจและการจูงใจ และการพัฒนาทีมงานด้านเทคโนโลยี ขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้นำจะต้องเอาใจใส่ต่อทีมงาน เพราะถ้าการบำรุงขวัญที่ดีทำให้มีการสร้างผลงานที่มีคุณภาพให้แก่องค์กร ดังนั้น จึงควรมีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของทีมงาน เพื่อรักษาเสถียรภาพของทีมงานให้อยู่ในระดับสูงตามความต้องการ และส่งผลไปถึงประสิทธิภาพของงาน เพื่อให้บรรลุภาพวัตถุประสงค์ขององค์กร สอดคล้องกับนักวิชาการจรรยา บุญช่วย (ออนไลน์. 2556) กล่าวว่า ปัจจุบันผู้บริหารในการศึกษาได้นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้และมีบทบาทความสำคัญในการบริหารจัดการศึกษากันมากขึ้น เช่น 1) การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการตัดสินใจ การตัดสินใจที่ดีจะต้องรวดเร็วและไม่ผิดพลาด และการตัดสินใจที่รวดเร็วและไม่ผิดพลาดนั้นจำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันไม่ล้าสมัย มีจำนวนมากเพียงพอ และสามารถนำมาใช้ได้ง่ายและรวดเร็ว 2) การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานทางไกล มีการนำสื่อหลาย ๆ อย่าง เช่น โทรศัพท์มือถือ โทรสาร วิทยุ โทรทัศน์

คอมพิวเตอร์ และเครื่องมือสื่อสาร โทรคมนาคม มาใช้ในการติดต่อการสื่อสารและการบริหารงานทางไกลได้สะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นอันมาก ถึงแม้จะอยู่ไกลกันก็สามารถทำงานร่วมกัน ประชุมร่วมกันได้โดยใช้ Teleconference เป็นต้น 3) การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาปัจจุบันสถานศึกษาหลายแห่ง พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ทั้งการบริหารงานวิชาการ การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ ครุภัณฑ์ การบริหารงานอาคารสถานที่ และการบริหารงานชุมชน 4) การสร้างเครือข่ายข้อมูล (Network) ด้วยระบบสารสนเทศ เครือข่ายนี้จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยเป็นอันมาก ปัจจุบันมีโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์โรงเรียนมัธยม (Schoolnet) ซึ่งเป็นโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หนึ่งในหลายโครงการที่เกิดขึ้นตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์แห่งชาติ ได้นำแนวพระราชดำริมาดำเนินการร่วมกับหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา (เดิม) 5) การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา ในปัจจุบันผู้บริหาร หน่วยงานทางการศึกษานำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการศึกษาเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระพลากร สุมงกุล และคณะ (2562 : 209 - 210) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 และสรุปผลการวิจัยไว้ว่า ท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องเป็นพลวัต การที่รัฐหรือประเทศจะดำรงอยู่ได้นั้น จำเป็นต้องจัดตั้งองค์กรเพื่อปกป้องคุ้มครองอธิปไตย และคนในสังคม ได้แก่ องค์กรทางปกครอง การบริหารท้องถิ่นก็เช่นกันต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสูง เพื่อนำพาองค์กรทางการปกครองส่วนท้องถิ่นประสบความสำเร็จและบรรลุผลตามภารกิจ ผู้นำต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยรู้จักหาวิธีในการจัดการกับความหลากหลายที่มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ ผู้นำจะต้องมีการตัดสินใจที่รวดเร็วมากขึ้น เข้าใจถึงแนวทางใหม่ ๆ ยอมรับในนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดี เข้าใจและเข้าถึงประชาชนมากขึ้น และสามารถนำแนวความคิดที่หลากหลายของประชาชนมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ร่วมกันให้ดียิ่งขึ้น คุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่ดีต้องประกอบไปด้วย การมีความคิดสร้างสรรค์ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้เกียรติแก่ผู้ร่วมงาน มีการตัดสินใจที่ดี รักความยุติธรรม มีความรู้ และสติปัญญา ตลอดจนทั้งวุฒิภาวะทางสติปัญญาที่ดี มีการติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ เป็นผู้กล้า ยอมรับผิด ควรยึดหลักทศพิธราชธรรมประจำใจ 10 อย่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยยนต์ เพาพาน (2559 : 311 - 312) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผู้บริหารยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 และสรุปผลการวิจัยว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความรู้เชิงทฤษฎี ความสามารถ มีทักษะ และประสบการณ์

ทางการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงโลกยุคใหม่ จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ ความรู้ทางวิชาการ นักประกอบการ นักริเริ่มสร้างสรรค์และประกอบการ ความสามารถด้าน เทคโนโลยี นักสร้างพลังและแรงบันดาลใจเชิงบวก ตัวแบบที่ดี และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2) ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะต่าง ๆ ดังนี้ การคิด วิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม เทคโนโลยี และดิจิทัล การตัดสินใจ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการตัดสินใจ และ 3) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคใหม่ ประกอบด้วย บทบาทในฐานะผู้นำทางวิชาการ บทบาทในฐานะผู้รักษา ระเบียบวินัย บทบาทในฐานะผู้ประเมิน บทบาทในการทบทวนนโยบาย บทบาทในการบริหารหลักสูตร และการสอน บทบาทในการกำหนดตารางการปฏิบัติงาน บทบาทในการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรม การเรียนรู้ บทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร บทบาทในการประชาสัมพันธ์ บทบาท ในการประสานสัมพันธ์กับชุมชน และบทบาทในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และสอดคล้องกับ งานวิจัยของนิศาชล นามสาย และคณะ (2562 : 243) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 และได้สรุปผล การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านเทคโนโลยีและ นวัตกรรม ไว้ว่า ควรพัฒนาให้ผู้บริหารให้มีสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรม ในการบริหารงานทุกด้าน โดยจัดปัจจัยสนับสนุน และเปิดโอกาสให้ได้รับการอบรมพัฒนา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ไว้ว่า ควรพัฒนาให้ผู้บริหารให้มีสมรรถนะ การทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยพัฒนาให้ผู้บริหารตระหนักในหน้าที่การทำงาน มองผลสัมฤทธิ์ ของงานไว้เป็นอันดับแรก สร้างทีมงานให้เข้มแข็ง กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายที่ชัดเจน ส่งเสริมให้ ผู้บริหารนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหาร เพื่อเป็นการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ที่ดี และรวดเร็วยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารจึงควรชักนำ จูงใจ โน้มน้าวใจในการทำงานอยู่เสมอ มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในด้านการบริหารจัดการ และการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้นและนำมาใช้อย่างต่อเนื่อง ควรหากกลยุทธ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการ

บริหารงาน ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นในองค์กร เพื่อให้การทำงานบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการชักนำ จูงใจ โน้มน้าวใจ และด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ และด้านการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญในด้านการบริหารจัดการโดยใช้ เทคโนโลยี ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน และด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ให้มากขึ้น

3. ควรนำข้อเสนอแนะและแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในด้านการชักนำ จูงใจ หรือโน้มน้าวใจ ด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการสร้าง มนุษยสัมพันธ์ และด้านการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ไปเป็นแนวทางในการบริหารงานในสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
2. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี